

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐI'NA

AŐađıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından Anayasa'nın 98'inci. İctüzüğün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim
29.04.2024.

NEVROZ UYSAL ASLAN

Őırnak Milletvekili

Mahpusların, mahpus yakınlarının ve avukatların tarafımıza yaptıkları başvurularda; cezaevi idarelerinin mahpuslara muamele şekillerinin politik kimlik, etnik kimlik ve suç türüne göre değişiklik gösterdiği, infaz sürelerini dolduran mahpusların da İdare ve Gözlem Kurullarınca bu esaslar üzerinden "iyi hal" değerlendirmesinden geçirildikleri ve bu nedenle bu kurullarca keyfi ve hukuksuz aynı zamanda mantıkla açıklanamayacak kararlara imza atıldığı belirtilmektedirler.

İGK'nın mahpusların iyi halli olmadıkları değerlendirmelerindeki bazı gerekçeler kamuoyunda da ciddi tepkilere ve tartışmalara neden olmuştur. Basına da yansıyan İGK kararlarında yer alan bazı gerekçeler Őu şekildedir:

"Fazla kitap okuma veya az sayıda kitap okuma, cezaevi imamıyla görüşmeme, piŐman olduğunu beyan etmeme, dosyasıyla ilgili konuşmama, halay çekme, Kürtçe şarkı söyleme, fazla su tüketme, elektrik faturasının yüksek olması, içeride üniversite bitirmeme, diğer tutsakların görüşçüleriyle selamlaşma, kurum personeline kayıtsız kalma, uzak şehirlere sevk edildiği ve bu nedenle ailenin ziyaret edemediği mahpus için düzenli bir aile ve sosyal çevreye sahip olmaması.."

Benzer gerekçelerle "iyi halli değildir" şeklindeki İGK kararlarıyla infazlarının yakıldığı belirten mahpuslardan yoğun bir şekilde tarafıma başvurular yapılmaktadır. Bu başvuruların yoğunlaŐtığı cezaevlerinin başında ise Karabük Cezaevi gelmektedir. Karabük Cezaevi'nde, 30 yılını dolduran ve tahliye olması gereken mahpusların sistematik ve keyfi biçimde tahliyelerinin

engellendiği ve cezaevi idaresince mahpuslara **“36 yıl dolmadan sizi bırakmayacağız”** denildiği iddia edilmektedir.

Karabük T Tipi Cezaevi'nde tutulan 32 yıllık mahpuslar Abdurrahman GÜNER ve Aydın KUDAT'ın ailelerinin tarafımıza yaptıkları başvurularında da mahpusların tahliyelerinin keyfi olarak engellendiği belirtilmiştir.

Ailelerin tarafıma aktardığı bilgilere göre; 6 Eylül 2022'de tahliye olmaları gereken mahpuslar, 1995'te Yozgat'ta “esirlik statüsü (tutsaklığı kabul etmeme)” üzerine dilekçe yazdıkları gerekçesiyle, kendilerine verilen 13 aylık hapis cezası gerekçe gösterilip tahliye edilmemişlerdir. Ancak 2012'de bu suçlamadan beraat eden mahpuslar bu beraat kararını tahliye edilmeleri gereken tarihten yaklaşık 4 ay sonra yani Aralık 2022'de öğrenmişlerdir. 4 ay boyunca beraat ettikleri dosya gerekçe gösterilerek cezaevinde tutulan mahpuslar, tahliyeleri için başvuruda bulunmuşlardır. Ancak Kurul'a çıkarılmadan infazları “pişmanlık” dayatmasını kabul etmedikleri gerekçesiyle 1 yıl uzatılmıştır. Bu sürenin dolması ile yani Aralık 2023'te mahpusların tahliyeleri 3 ay daha ertelenmiştir. Bu süre sonunda yine Kurul'a çıkarılmayan mahpuslar hakkında tahliyelerinin 5 ay daha ertelenmesine karar verilmiştir.

Abdurrahman GÜNER'in ailesi, GÜNER'in pişmanlık dayatmasını kabul etmediği için cezaevi idaresince **“Sizi bırakmayacağız. Her defasında infazınızı yakacağız”**, şeklinde tehdit edildiğini, Aydın KUDAT'ın ailesi ise KUDAT'ın kendilerine **“Bağımsızların arasına gireceksiniz ya da sizi bırakmayacağız”** şeklinde idare tarafından tehdit ve baskıya maruz kaldığını aktardığını ifade etmiştir.

Ayrıca her iki mahpusun da hasta olduğu ve tedavilerinin aksatıldığı iddia edilmektedir.

Bu bağlamda:

- 1- Bakanlığınıza bağlı cezaevlerindeki idarelerin mahpuslara muamele şekillerinin politik kimlik, etnik kimlik ve suç türüne göre değişiklik gösterdiği iddiaları doğru mudur?
- 2- İdare ve Gözlem Kurullarınca “iyi hal” değerlendirmelerinde suç türü ve mahpusların politik, etnik kimlikleri esas alınmakta mıdır?
- 3- Son 1 yılda infazı yakılan mahpusların suç türüne göre dağılımı ne şekildedir?
- 4- Karabük Cezaevinde mahpusların sistematik ve keyfi biçimde tahliyelerinin engellendiği ve cezaevi idaresince mahpuslara **“36 yıl dolmadan sizi bırakmayacağız”**

denildiği iddiaları doğru mudur? Bu iddialar hakkında bir soruşturma başlatmayı düşünüyor musunuz?

- 5- Abdurrahman GÜNER ve Aydın KUDAT'ın beraat ettikleri bir dosya nedeniyle yaklaşık 4 ay boyunca cezaevinde tutuldukları iddiaları doğru mudur? Değil ise 6 Eylül 2022'de tahliye olmaları gereken mahpusların 4 ay boyunca cezaevinde tutulmalarının gerekçesi nedir?
- 6- 1995'te Yozgat'ta "esirlik statüsü (tutsaklığı kabul etmeme)" üzerine dilekçe yazdıkları gerekçesi ile Abdurrahman GÜNER ve Aydın KUDAT'a açılan dava sonucunda verilen beraat kararı mahpuslara ne zaman tebliğ edilmiştir?
- 7- GÜNER ve KUDAT'ın infazları "pişmanlık" dayatmasını kabul etmedikleri gerekçesiyle mi 1 yıl uzatılmıştır?
- 8- Cezaevlerinde politik mahpuslara pişmanlık dayatmasında bulunulmakta mıdır?
- 9- İGK kararları ile infazları yakılan bu iki mahpus kaç kez kurul karşısına çıkarılmıştır?
- 10- 2021 yılından bu yana Karabük Cezaevi'nde infazı yakılan mahpusların suç türüne göre dağılımı ne şekildedir?
- 11- Karabük Cezaevi'nde mahpusların tedavi hakkının engellendiği iddialarını araştıracağ mısınız?
- 12- İdare ve Gözlem Kurullarının keyfi ve hukuksuz kararlarıyla cezaevlerinde tutulan mahpuslar için bir girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?